

Valuuttatilanne

milj. mk

	Varanto 30. 12. 1967			Varanto 31. 12. 1968			Suomen Pankki	Muutos Muut	Yhteensä
	Suomen Pankki	Muut	Yhteensä	Suomen Pankki	Muut	Yhteensä			
Kulta	189	—	189	190	—	190	+ 1	—	+ 1
Vaihdettavat valuutat ..	458	—295	163	1 113	—368	745	+655	—73	+582
Sidotut valuutat	—21	— 1	—22	—13	5	—8	+ 8	+ 6	+ 14
Yhteensä	626	—296	330	1 290	—363	927	+664	—67	+597

Subde valtioon

Pankin ja valtion tilisuhteet esitetään seuraavassa asetelmassa.

Valtion tilit

milj. mk

	30. 12. 1967	31. 12. 1968	Muutos
Vastaavat: IBRD-vekseli	8.3	6.7	— 1.6
Shekkitili	4.4	3.0	— 1.4
Vientimaksutilit	14.8	361.0	+ 346.2
Vastattavat	19.2	364.0	+ 344.8
Valtion nettosaatava	10.9	357.0	+ 346.4

Valtio lyhensi Maailmanpankin jäsenosuuden korottamisen yhteydessä syntyneitä vekselivelkaansa tammikuussa 1 milj. dollaria eli 4.2 milj. mk. Kesäkuussa Suomen Pankki maksoi valtion puolesta Maailmanpankille vuoden 1967 devalvaation aiheuttaman jäsenosuuden korotuksen 2.6 milj. mk, minkä johdosta tämän katteena olevaa valtion vekseliä korotettiin vastaavasti, joten vekselin lopulliseksi muutokseksi jäi 1.6 milj. mk. Tämä vekseli on taseessa kirjattu "muihin saataviin". Lokakuussa 1967 säädetyn vientimaksulain mukaisia vientimaksuja kertyi vuoden 1968 aikana 523.0 milj. mk. Kun edellisenä vuonna oli kertynyt 13.7 milj. mk, oli koko kertymä vuoden 1968 päättyessä 536.7 milj. mk. Tästä määrästä käytettiin vuoden aikana 176.8 milj. mk, joten tilillä oli 359.9 milj. mk. Tämän lisäksi vanhalla vientimaksutilillä oli edelleen 1.1 milj. mk.

Nämä tilit sisältyvät taseessa "määräaikaisiin kotimaisiin sitoumuksiin".

Asetelmaan eivät sisälly pankin omistamat valtion obligaatiot, jotka on ostettu rahalaitoksilta tai suoraan valtiolta. Siihen ei myöskään kuulu Suomen Pankin valtiolle joulukuussa 1966 myöntämä 300 milj. markan laina. Valtio kuoletti sopimuksen mukaisesti tätä lainaa elokuussa 100 milj. mk. Loput kuoletetaan vuosien 1969 ja 1970 aikana kahtena eränä vuosittain helmikuussa ja elokuussa. Tehtyjen termiinkauppojen johdosta lainan velkakirjoja, jotka on kirjattu "kotimaisiin obligaatioihin", oli vuoden viimeisenä päivänä pankin hallussa vain 105 milj. markan arvosta.

Subde yksityisiin asiakkaisiin

Seuraava asetelma valaisee pankin tilisuhteita yksityisiin asiakkaisiin.

Yksityisten tilit

milj. mk

	30. 12. 1967	31. 12. 1968	Muutos
Markkamääräiset vekselit	140.7	147.5	+ 6.8
Shekkitilit	4.0	1.9	— 2.1
Ulkomaan rahan määräiset vekselit	122.5	25.1	— 97.4
Muita saatavia	195.8	205.0	+ 9.2
Vastaavat	463.0	379.5	— 83.5
Shekkitilit	1.8	2.2	+ 0.4
Muita vaadittaessa maksettavia sitoumuksia	1.0	1.8	+ 0.8
Määräaikaisia kotimaisia sitoumuksia	36.6	27.0	— 9.6
Vastattavat	39.4	31.0	— 8.4
Nettoluotonanto yrityksille	423.6	348.5	— 75.1

Markkamääräisinä vekseleinä annetut luotot yksityisille asiakkaille lisääntyivät vuoden aikana nettomääräisesti 6.8 milj. mk. Liikepankkien ja Osuuskassojen Keskus Oy:n välittämien uusvientiluottojen käytössä oleva määrä kasvoi vuoden aikana 55.0 milj. markasta 74.4 milj. markkaan. Viljakaupan rahoitukseen annetut luotot, joita vuoden alussa oli 38.7 milj. mk, maksettiin sopimuksen mukaisesti kesäkuun loppuun mennessä. Muiden vekseliasiakkaiden yhteenlaskettu velka lisääntyi vuoden aikana nettomääräisesti 26.2 milj. mk.

Ulkomaan rahan määräisiin vekseleihin sisältyvät Maailmanpankilta saatujen ja Suomen Pankin edelleen välittämien luottojen katevekselit. Näiden määrä väheni vuoden aikana ohjelman mukaisesti. Muiden ulkomaan rahan määräisten

vekselien määrän väheneminen johtui lähinnä pankin edellisen vuoden lopulla myöntämien tilapäisluottojen takaisinmaksuista. "Muiden saatavien" kasvuun vaikuttivat Suomen Pankin tekemät sijoitukset IBRD-lainaosuuksiin.

Määräaikaiset kotimaiset sitoumukset aleniivat 9.6 milj. mk. Tähän erään sisältyvät kaivosteollisuuden investointitalletukset, joita nostettiin vuoden aikana 4.4 milj. mk. Edelleen siihen kuuluvat investointirahastolain mukaiset investointitalletukset, joiden määrä väheni 5.6 milj. mk ja oli vuoden lopussa 14.9 milj. mk.

Subde rahalaitoksiin

Pankin asemaa rahalaitoksiin nähden valaisee seuraava asetelma.

Pankkien tilit

milj. mk

	30. 12. 1967	31. 12. 1968	Muutos
Rediskontatut vekselit	867.5	617.7	— 249.8
Indeksitasauksutilit	—	107.4	+ 107.4
Vastaavat	867.5	725.1	— 142.4
Postisäästöpankin shekkitili	17.2	3.4	— 13.8
Yksityisten rahalaitosten shekkitilit	9.8	39.2	+ 29.4
Kassavarantotalletukset	162.2	137.0	— 25.2
Mortgage Bank of Finland Oy	0.0	1.6	+ 1.6
Vastattavat	189.2	181.2	— 8.0
Pankkien nettovelka	678.3	543.9	— 134.4

Rediskontatut vekselit vähenivät vuoden aikana 249.8 milj. mk. Toiselta puolen rahalaitoksille syntyi jo aikaisemmin selostetun, vakuuttamisopimuksen yhteydessä toimeenpannun indeksitasausjärjestelyn seurauksena velkaa 107.4 milj. mk. Indeksitasausluotto, jonka pankki on myöntänyt rahalaitoksille korottomana, sisältyy taseessa "muihin saataviin".

Rahalaitosten suurin saatavaerä on kassavarantotalletukset. Niiden määrä nousi korkeimmilleen kesäkuun 15 päivänä, jolloin kassavarantosopimuksen mukainen sijoitusvelvollisuus päättyi, ja oli silloin 182.7 milj. mk. Kuten jo aikaisemmin on mainittu, Suomen Pankki palautti jo vuoden loppukuukausina rahalaitoksille sen osan kassavarantotalletuksista, joka muutoin olisi erääntynyt nostettavaksi vuoden 1969 helmikuussa. Kertomusvuoden lopussa kassavarantotalletusten määrä oli tämän johdosta alentunut 137.0 milj. markkaan.

Rahalaitosten vastuut Suomen Pankille ovat tosiasiallisesti suuremmat kuin edellä oleva asetelma osoittaa. Pankki on ostanut eri luottojärjestelyjen yhteydessä rahalaitoksilta vekseliä, joiden maksamisesta rahalaitokset ovat vastuussa. Tällaisia ovat ns. uusvientivekselit, joita vuoden lopussa oli pankin omistuksessa 74.4 milj. mk, ja ulkomaan valuutan määräiset vientivekselit, joiden määrä oli 66.2 milj. mk, sekä myös vuonna 1963 luodun metalliteollisuuden toimitusluottojärjestelyn puitteissa ostetut vekselit, joita oli vuoden lopussa 38.8 milj. mk. Rahalaitosten vastuuseen sisältyy myös Suo-

men Pankin vuoden 1967 toimitusluottojen rahoitusjärjestelyn puitteissa myöntämä vekseliluotto, joka on annettu ao. rahalaitosten takuuta vastaan. Näiden vekselien määrä oli vuoden lopussa 17.3 milj. mk. Vastuusiin kuuluvat lopuksi ne obligaatiot, jotka Suomen Pankki on termiiniehdoin ostanut rahalaitoksilta.

Setelistö

Taseen mukaan oli liikkeessä oleva setelistö vuoden lopussa 1 159.6 milj. mk. Lisäksi on otettava huomioon, että vanhan rahayksikön määräiset setelit sisältyvät pankin taseessa "muihin vaadittaessa maksettaviin sitoumuksiin". Nämä vanhanmalliset setelit, joita ei enää juuri kierrä liikkeessä, vähenivät vuoden aikana 10.5 milj. nykymarkasta 10.0 milj. nykymarkkaan. Koko setelistö oli vuoden päättyessä siten 1 169.6 milj. mk, kun se edellisen vuoden lopussa oli ollut 1 062.6 milj. mk. Setelistö oli näin ollen vuoden aikana lisääntynyt 107.0 milj. mk eli 10.1 %. Yhden markan seteleitä ei vuoden aikana — kuten ei edellisenäkään vuonna — valmistettu ja niiden liikkeessä oleva määrä supistui 2.8 milj. markasta 2.4 milj. markkaan.

Setelinanto-oikeus ja sen käyttö

Setelinanto-oikeutta ja sen käyttöä kuvaa seuraava asetelma.

Setelinantotase

milj. mk

	30. 12. 1967	31. 12. 1968	Muutos
Setelinanto-oikeus			
Ensisijainen kate	798.8	1 477.4	+ 678.6
Toissijainen kate	700.0	700.0	—
Yhteensä	1 498.8	2 177.4	+ 678.6
Setelinanto-oikeuden käyttö			
Liikkeessä olevat setelit	1 052.1	1 159.6	+ 107.5
Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	139.6	136.5	— 3.1
Shekkiluotoista nostamatta	3.1	5.6	+ 2.5
Setelinantovara	304.0	875.7	+ 571.7
Yhteensä	1 498.8	2 177.4	+ 678.6

Ensisijainen setelinkate, joka käsittää pankin ulkomaiset saatavat, nousi vuoden aikana 678.6 milj. mk. Ensisijaisen katteen ylittävä setelinanto-oikeus, jota vastaamassa tulee olla ns. toissijaista katetta, oli korotettu Suomen Pankin ohjesäännön väliaikaisesta muuttamisesta marraskuun 18 päivänä 1966 annetulla lailla vuoden 1968 loppuun saakka 500 milj. markasta 700 milj. markkaan. Liikkeessä oleva

setelistö ja pankin vaadittaessa maksettavat sitoumukset lisääntyivät yhteensä 106.9 milj. mk. Setelinantovara lisääntyi näin ollen 571.7 milj. mk ja oli vuoden lopussa 875.7 milj. mk.

Tilinpäätös

Tiliaseman tarkastelun täydennykseksi esitetään seuraavassa pankin koko omaisuustase.

Omaisuustase

milj. mk

Vastaava	30. 12. 1967		31. 12. 1968	
	30. 12. 1967	31. 12. 1968	30. 12. 1967	31. 12. 1968
Kulta	188.8	189.5	1 052.1	1 159.6
Kultaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	—	—	74.7	62.1
Ulkomaiset valuutat	512.3	1 163.0	14.1	12.4
Ulkomaiset vekselit	72.5	76.1	Liikkeessä olevat setelit ..	
Ulkomaiset obligaatiot	25.2	48.8	17.2	3.4
Ensisijainen setelinkate ...	798.8	1 477.4	9.8	39.2
Diskontatut kotim. vekselit			1.8	2.2
Ulkom. rahan määräiset	122.5	25.1	Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset	
Markkamääräiset	140.7	147.5	17.6	14.2
Rediskontatut vekselit ...	867.5	617.7	Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	
Toissijainen setelinkate ...	1 130.7	790.3	139.6	136.5
Kotimaiset obligaatiot	370.5	135.7	339.5	21.4
Shekkitilit	4.0	1.9	213.6	525.0
Metalliraha	12.3	11.7	Määräaikaiset sitoumukset .	
Muut saatavat	320.9	321.2	553.1	546.4
Muut varat	707.7	470.5	Arvonjärjestelytilit	
Yhteensä	2 637.2	2 738.2	422.0	400.3
			Kantarahasto	
			300.0	300.0
			Vararahasto	
			129.5	150.0
			Tulostili	
			40.9	45.4
			Oma pääoma	
			470.4	495.4
			Yhteensä	
			2 637.2	2 738.2

Pankin näkyvien omien varojen suuruus ilman tilivuoden voittoa oli tilinpäätöksen mukaan 450.0 milj. mk eli 20.5 milj. mk suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Lisäys johtui siitä, että vararahastoon siirrettiin puolet vuoden 1967 voitosta. Näiden varojen lisäksi pankilla on sellaisia omaisuuseriä, jotka eivät näy pankin omaisuustaseessa. Niihin

kuuluvat obligaatioiden arvonalennuksiin sisältyvien varausten lisäksi pääkonttorin ja haarakonttorien toimitalot, setelipaino, eräät muut pankin tarvitsemat kiinteistöt sekä osakkeet, lähinnä Tervakoski Oy:n osake-enemmistö.

Suomen Pankin tulostase ja sen kehitys on esitetty seuraavassa asetelmassa.

Tulostase

mk

Tuotot	1967	1968
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	55 485 304,35	52 155 300,53
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta	5 968 689,53	15 686 568,37
Korot obligatioista	7 731 938,60	13 535 100,43
Provisiot	1 841 871,92	2 848 783,60
Agiot	2 522 483,48	1 059 651,60
Muut tuotot	2 104 107,97	2 377 121,06
Yhteensä	75 654 395,85	87 662 525,59
Kulut		
Palkat ja palkkiot	8 399 692,36	9 717 565,45
Eläkkeet, perhe-eläkkeet ja avustukset	1 199 447,—	1 431 428,61
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	560 226,67	645 336,95
Korot talletuksista	9 156 706,48	12 694 230,34
Korot ulkomaisista luotoista	4 366 578,47	5 401 381,87
Poistot	6 515 489,23	5 957 047,82
Setelien valmistus	2 315 557,—	3 710 845,—
Muut kulut	2 279 879,10	2 681 195,43
Tilivuoden voitto	40 860 819,54	45 423 494,12
Yhteensä	75 654 395,85	87 662 525,59

Pankin kokonaistulot lisääntyivät edellisestä vuodesta 12.0 milj. mk. Korot kotimaisesta lainausliikkeestä supistuivat 3.3 milj. mk ja korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta lisääntyivät 9.7 milj. mk, mikä johtui valuuttavarannon lisääntymisestä. Pankin kokonaiskulut olivat 42.2 milj. mk eli 7.4 milj. mk suuremmat kuin edellisellä vuonna. Eniten lisääntyivät korot talletuksista. Kassavarantotalletuksista maksettavat korot nousivat 11.9 milj. markkaan ja investointitalletuksista maksettavat korot 0.8 milj. markkaan. Kansainvälisen Valuuttarahaston valmiusluotosta aiheutui korkokuluja 4.2 milj. mk.

Palkkojen ja palkkioiden lisäys, 1.3 milj. mk,

johtui lähinnä palkankorotuksista. Poistot, jotka edellisellä vuonna olivat lisääntyneet, supistuivat 0.6 milj. mk. Setelien valmistuksesta aiheutuvat menot lisääntyivät 1.4 milj. mk setelien kappaleluvun suurentuessa.

Pankin voitto oli 45.4 milj. mk. Vararahaston on nettovoitosta pankin ohjesäännön mukaisesti siirretty puolet eli 22 711 747,06 mk. Voiton toinen puoli on siirretty käyttämättömien voittovarojen tilille ja sen käytöstä päättää eduskunta.

Pankkivaltuusmiehet ehdottavat, että

mainittu määrä, 22 711 747,06 mk, siirrettäisiin valtiovarastoon.

Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita

Tilintarkastus

Vuoden 1967 valtiopäivillä valitut varsinaiset tilintarkastajat, kirjanpitäjä Sylvi Siltanen, kunnallisneuvos Yrjö Sinkkonen, taloudenhoitaja Erkki Kivimäki, varatuomari Jaakko Kempainen ja toimistopäällikkö Heikki Hykkäälä, toimittivat viime vuoden helmikuun 19—23 päivinä pankin vuoden 1967 tilintarkastuksen. Tilintarkastajain lausunnon mukaisesti pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnalle vastuuvapauden pankin hallinnosta vuodelta 1967.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusmiehet ovat vuoden aikana toimittaneet johtosääntönsä määräämän pankin lainausliikkeen ja muiden sijoitusten sekä valuuttakaupan tarkastuksen seuraavina aikoina: helmikuun 6, huhtikuun 30, kesäkuun 28, elokuun 30, lokakuun 31 ja joulukuun 10 päivänä.

Inventtaukset ja haarakonttorien tarkastukset

a) Pääkonttorissa

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuusmiehet ovat toimittaneet pääkonttorin kassojen ja kassaholvien sekä laina- ja vakuuskirjojen ynnä panttien ja talletusten inventtauksen. Inventtauksessa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

b) Haarakonttoreissa

Pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että konttorien valvojat ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmasti vuodessa.

Kaikissa haarakonttoreissa on toimitettu pankin johtosäännön 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Pankkivaltuusmiesten valvonnan alaiset rahastot

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Längmanin ja Rosenbergin rahastojen tilit

vuodelta 1967 ja lähettäneet jäljennökset tileistä eduskunnan pankkivaliokunnalle.

Eduskunnan kirjelmässään kesäkuun 1 päivältä 1965 antaman määräyksen mukaisesti tuli pankkivaltuusmiesten vuonna 1968 kokoontuvalle eduskunnalle valmistaa ehdotus niiden korkovarojen jakamisesta, jotka silloin ovat käytävissä Längmanin testamenttirahastossa Litt. B. Apurahojen oltua haettavina saapui pankkivaltuusmiehille 38 anomusta, minkä jälkeen pankkivaltuusmiehet pankkivaliokunnalle lähettämässään ehdotuksessa esittivät, että jakoa varten käytettävissä olleista 26 367,26 markasta jaettaisiin 26 300 mk lähemmin luetelluille yhdistyksille, laitoksille ja seuroille. Sen jälkeen kun eduskunta, pankkivaliokunnan ehdotuksesta, oli tehnyt sanottujen korkovarojen jakamisesta päätöksensä sekä ilmoittanut siitä pankkivaltuusmiehille, suoritettiin apurahojen jako.

Suomen itsenäisyyden juhlavuoden 1967 rahasto

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Suomen itsenäisyyden juhlavuoden 1967 rahaston (SITRAn) tilit vuodelta 1967 ja lähettäneet jäljennökset inventaarista ja taseista eduskunnan pankkivaliokunnalle.

Luotollisen shekkitilin provisio

Johtokunnan tehtyä asiasta esityksen pankkivaltuusmiehet päättivät joulukuun 10 päivänä pitämässään kokouksessa pankin ohjesäännön 17 §:n nojalla, että luotollisesta shekkitilistä veloitetaan provisiota enintään 2 % vuodessa luoton myönnetystä määrästä.

Suomen Pankin ohjesäännön muuttaminen

Maaliskuun 26 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta ehdotti, että sen jäsenten lukumäärää lisättäisiin yhdellä ja että pankkivaltuusmiehet tekisivät tämän vuoksi esityksen pankin ohjesäännön 16 §:n 1 momentin muuttamisesta siten, että momentin toinen lau-

se tulisi kuulumaan: ”Johtokuntana on puheenjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä, joista yhden tulee olla lainoppinut.”

Ehdotuksensa perusteluissa johtokunta viittasi siihen, että Suomen Pankin raha-, luotto- ja valuuttapolitiikkaan sekä varsinkin kansainvälisiin rahalaitoksiin ja järjestöihin liittyvät tehtävät ovat sotia edeltäneeseen aikaan verrattuna huomattavasti laajentuneet ja että Suomen Pankki on, kuten kirjelmässä mainitut esimerkit osoittavat, joutunut mukaan niihin moninaiisiin toimintoihin, joilla talouselämää nykyisin ohjaillaan ja joista toiminnoista keskuspankki ei voi eikä sen pidäkään pysyä erillään. Ajatellen pankille ja johtokunnalle kuuluvien tehtävien laajentumista ja tärkeyttä sekä sitä, että johtokunnan asiantuntemusta pankille kuuluvien asioiden hoidossa voitaisiin lisätä, johtokunta katsoi tarpeelliseksi, että edellä mainittu muutos johtokunnan kokoonpanossa saataisiin aikaan.

Kokouksessaan maaliskuun 28 päivänä pankkivaltuusmiehet päättivät hyväksyä johtokunnan ehdotuksen sekä esittää valtioneuvostolle, että se ryhtyisi toimenpiteisiin Suomen Pankin ohjesäännön 16 §:n 1 momentin muuttamiseksi siten kuin johtokunta oli ehdottanut.

Laki Suomen Pankin ohjesäännön muuttamisesta annettiin kesäkuun 24 päivänä (348/68) ja sen mukaan ohjesäännön 16 §:n 1 momentti vahvistettiin näin kuuluvaksi:

”Pankin hallinto ja hoito kuuluu johtokunnalle, mikäli erityisiä tehtäviä ei ole tässä ohjesäännössä pidätetty pankkivaltuusmiehille. Johtokuntana on puheenjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä.”

Helmikuun 6 päivänä pankkivaltuusmiehille esiteltiin valtiovarainministeriön kirjelmä n:o Vm 16/10—27/66 tammikuun 29 päivästä 1968, jossa ministeriö pyysi pankkivaltuusmiesten lausuntoa Suomen Pankin ohjesäännön 17 §:n 1 momentin 23. kohdan kumoamisesta sekä saman momentin 20. ja 22. kohdan ja 24 §:n muuttamisesta perhe-eläkkeitä koskevalta osalta kirjelmää seuranneessa valtion perhe-eläketuimikunnan mietinnössä (Komiteamietintö 1968: B4) ehdotetulla tavalla. Johtokunta, jonka tietoon sanottu mietintö oli ministeriön toimesta myös saatettu, oli ilmoittanut pankkivaltuusmiehille helmikuun 3 päivänä lähettämässään kirjelmässä, ettei sillä ole huomautta-

mista toimikunnan ehdottamia pankin ohjesäännön muutoksia vastaan. Muutokset tulisivat merkitsemään sitä, että myös yksityisoikeudellisessa työsuhteessa pankkiin olevat, ts. setelipainon henkilökunta, keittiöhenkilökunta, siivoojat ja eräät talonmiehet, tulisivat pankin varoista kustannettavan perhe-eläketurvan alaisiksi, että pankin perhe-eläkkeet määräytyisivät soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin virka- tai työsuhteessa valtion olevien perhe-eläkkeet, että pankin perhe-eläkkeet myöntäisi johtokunta, jonka päätöksistä saataisiin hakea muutosta valituksella korkeimpaan hallinto-oikeuteen, että eläkeasiamiehen tehtävänä olisi seurata myös perhe-eläkkeitä koskevien asioiden käsittelyä johtokunnassa, sekä että tarkemmat määräykset perhe-eläkkeen maksamisesta ja eläketurvasta annetaan pankkivaltuusmiesten vahvistamassa perhe-eläkesäännössä.

Pankkivaltuusmiehet päättivät ehdottaa lausuntoaan valtiovarainministeriölle, että Suomen Pankin ohjesäännön 17 §:n 1 momentin 23. kohta kumottaisiin ja saman momentin 20. ja 22. kohta sekä 24 § muutettaisiin valtion perhe-eläketuimikunnan edellä sanotussa mietinnössä esitetyllä tavalla.

Suomen Pankin johtosäännön 7 §:n muuttaminen

Tammikuun 3 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta ehdotti eräistä henkilövaihdoksista johtuvia muutoksia Suomen Pankin johtosäännön 7 §:ään, joka sisältää määräyksiä holvien ja kassojen hoidosta. Helmikuun 6 päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet muuttivat johtosäännön 7 §:n johtokunnan esittämällä tavalla. Muutos julkaistiin Suomen asetuskokoelmassa helmikuun 28 päivänä (133/68).

Muutos Suomen Pankin eläkesääntöön

Heinäkuun 23 päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet päättivät johtokunnan esityksen mukaisesti pidentää edunsaajien valinta-aikaa vuoden 1964 ja vuoden 1966 eläkesääntöjen välillä vuoden 1969 loppuun ja vahvistivat tätä koskevan muutoksen joulukuun 13 päivänä 1966 vahvistamansa Suomen Pankin eläkesäännön 26 §:n 2 momenttiin.

Suomen Pankin perhe-eläkesäännön muutos

Toukokuun 30 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta katsoi, että kun vielä ei ole tiedossa, milloin valtion perhe-eläkelakia ja Suomen Pankin ohjesäännön muuttamista (s. 18) koskevat hallituksen esitykset tulevat eduskunnan käsittelyyn, ja kun työntekijäin eläkelakiin (TEL) tehdyllä muutoksella työntekijäin omaisille on jo tammikuun 1 päivästä 1967 alkaen taattu oikeus perhe-eläkkeisiin, olisi yksityisoikeudellisessa työsuhteessa pankkiin olevien samoin kuin setelipainon henkilökuntaan kuuluvien omaiset saatettava väliaikaismääräyksen perusteella pankin nykyisen perhe-eläkesäännön alaisiksi. Kirjelmä esiteltiin heinäkuun 23 päivänä pidetyssä kokouksessa, jolloin pankkivaltuusmiehet päättivät lisätä 13 päivänä kesäkuuta 1957 vahvistamaansa Suomen Pankin perhe-eläkesääntöön näin kuuluvan uuden 16 §:n:

”Tämän perhe-eläkesäännön määräyksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1967 alkaen myös työsuhteessa Suomen Pankkiin ja sen setelipainoon olevien omaisiin.”

Suostumus Teollistamisrahasto Oy:n yhtiöjärjestyksen muuttamiseen

Kokouksessaan syyskuun 24 päivänä pankkivaltuusmiehet antoivat suostumuksensa siihen, että Suomen Pankki Teollistamisrahasto Oy:n osakkeenomistajana hyväksyy yhtiön yhtiöjärjestyksen muuttamisen osingonjakoa koskevalta osalta johtokunnan syyskuun 23 päivänä lähettämässä kirjelmässä selostetulla tavalla.

Suostumus määräraalan myyntiin Rovaniemen kaupungille

Marraskuun 26 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti, että Rovaniemen kaupunki, joka vuonna 1961 vahvistetun asemakaavanmuutoksen nojalla on velvollinen lunastamaan katualueeksi mm. Suomen Pankin samassa kaupungissa omistamasta Ollila-nimisestä tilasta RN:o 20¹⁷ kartalle lähemmin merkityn 242.6 m²:n suuruisen määräraalan, on pyytänyt saada ostaa tämän määräraalan samasta hinnasta, jolla eräitä muita vastaavia katualueita on lunastettu kaupungin

omistukseen. Kokouksessaan joulukuun 10 päivänä pankkivaltuusmiehet antoivat johtokunnan pyytämän suostumuksen tähän määräraalan kauppaan.

Lisäyksiä ja muutoksia Suomen Pankin palkkaussääntöön

Pankkivaltuusmiehet vahvistivat kertomusvuoden aikana seuraavat lisäykset ja muutokset pankin palkkaussäännön 3 §:ään: maaliskuun 20 päivänä korottivat taloustieteellisen tutkimuslaitoksen tutkijalle maksettavan peruspalkan ylärajan sanotun maaliskuun 1 päivästä alkaen samaksi kuin osastopäällikön peruspalkan yläraja, toukokuun 7 päivänä perustivat yhden uuden johtajan toimen kesäkuun 1 päivästä lukien, heinäkuun 23 päivänä perustivat pääkonttoriin apulaissylivaltimestarin toimen elokuun 1 päivästä alkaen, joulukuun 10 päivänä perustivat Porin konttoriin yhden uuden konttoriapulaisen toimen vuoden 1969 alusta sekä päättivät johtokunnan esityksen mukaisesti, että pankin pääkonttorin vartijoille, jotka suorittavat vuorotyötä, maksetaan vuoden 1969 alusta ilta- ja yötyölisää, ja vahvistivat tästä johtuvan korotuksen pääkonttorin vartijain toimihaltijaryhmän peruspalkkojen ylärajaan.

Toimihaltijain palkkausten korottaminen

Heinäkuun 24 päivänä 1964 annettujen, valtion virkamiespalkkausten tarkistamista koskevan lain ja sen voimaansaattamislain nojalla sekä valtioneuvoston kesäkuun 24 päivänä 1968 tekemän päätöksen mukaisesti maksettiin valtion virkamiespalkkoihin kertomusvuoden alusta lukien yleiskorotuksena 5.9 % ja kesäkuun alusta lukien 3.5 % siten, että jälkimmäisessä tapauksessa korotus on vähintään 27 mk kuukaudessa. Valtioneuvosto päätti lisäksi, että kuoppakorotuksina maksetaan n. 2 200 virkamiehelle määrä, joka vastaa n. 0.4 %:a valtion palkkausten kokonaismäärästä.

Heinäkuun 22 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta esitti, että pankin vakinaisille ja ylimääräisille toimihaltijoille olisi tälläkin kertaa myönnettävä edellä tarkoitettua virkamiespalkkausten vuotuiskorotusta vastaava palkkausten korotus eli 5.9 % 1.1.1968 ja 3.5 % 1.6.1968 lukien. Jotta jälkeensyntyä valtion palkkoihin nähden ei pääsisi syntymään, johtokunta lisäksi esitti, että myös kertomusvuonna olisi 0.4 %:n suuruinen kuop-

pakorotus otettava huomioon pankin palkkauksissa ja se toteutettaisiin siten, että pääkonttorin ja haarakonttorien konttoriapulaisten peruspalkkaryhmän yläraja korotettaisiin samaksi kuin kassanhoitajien peruspalkkaryhmän alaraja ja että pääkonttorin kahden puhelinkeskushoitajan peruspalkka nostettaisiin seuraavaan ylempään palkkarajaan sekä että pääkonttoriin perustettaisiin apulaisylivaltimestarin toimi. Näiden palkkaussäännön muutosten sallimissa puitteissa johtokunta käyttäisi sen määrän, joka vastaa edellä mainittua 0.4 %:a pankin palkkausmenoista.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esitykset kokouksessaan heinäkuun 23 päivänä sekä samalla päättivät niin ikään johtokunnan ehdotuksen mukaisesti, että edellä sanottulla tavalla korotetut palkat maksetaan toimenhaltijoille 1.8.1968 lukien ja että taan-nehtivat maksut saadaan suorittaa toimenhaltijoille heti sen jälkeen kun se teknisesti on mahdollista.

Kertomusvuoden heinäkuun 9 päivänä annetulla lailla valtion virkamiespalkkausten tarkistamisesta 24.7.1964 annetun lain 19 §:n muuttamisesta säädettiin, että valtion virkamiespalkkausten tarkistus vuodeksi 1969 suoritetaan kertomusvuoden aikana viimeksi mainitussa laissa säädetyistä tarkistusperusteista poiketen niiden perusteiden mukaisesti, joista on sovittu työntekijäin, toimihenkilöiden ja virkamiesten edustavimpien ammatillisten keskusjärjestöjen sekä työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen kesken 27.3.1968 allekirjoitetulla sopimuksella. Sitten kun valtioneuvosto sekä valtion virkamiehiä edustavat keskusjärjestöt olivat tehneet sopimuksen 12.6.1966 virkamiesten lähtötasotarkistuksesta vuonna 1969 ja 14.10.1968 sopimuksen valtion virkamiespalkkausten tarkistamisesta vuonna 1969, oli valtioneuvosto sanottujen sopimusten perusteella kertomusvuoden marraskuun 7 päivänä antamallaan päätöksellä vahvistanut 1.1.1969 maksettavat uudet virkamiespalkkaukset. Tarkistus merkitsee sitä, että valtion virkamiesten peruspalkat ja -palkkiot, ikälisät ja kalliinpaikanlisät sekä sopimuspalkat korotetaan 16 pennillä tunnilta siten, että kuukausipalkkojen korotus saadaan kertomalla pennimäärä työtuntien lukumäärällä. Alimmas-palkkaluokassa tämä tietää 27 markan ja ylimmässä palkkaluokassa 25 markan kuukausikorotusta peruspalkkoihin. Markkakorotus merkitsee alimman palkkaluokan kohdalla n. 5.01

%:a ja alenee ylöspäin mentäessä siten, että korotus ylimmässä palkkaluokassa on n. 0.47 % kuukaudessa. Jos laskelmassa otetaan mukaan samassa yhteydessä toimeenpantu vuoden 1969 lähtötasokorotuksen osuus, ovat vastaavat prosenttiluvut 6.22 ja 2.23.

Joulukuun 2 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta esitti, että kun Suomen Pankki on seurannut valtion palkkausjärjestelyjä ja koska pankkivaltuusmiehet ovat jo 21.6.1966 päättäneet, että myös pankin vakinaisten ja ylimääräisten toimenhaltijain palkkauksia korotetaan vuosina 1966—70 valtion virkamiespalkkausten lähtötasotarkistusta vastaavalla tavalla, olisi pankin toimenhaltijain palkkauksiin tehtävä vuoden 1969 alusta lukien samansuuruiset tarkistukset kuin edellä kerrotussa valtioneuvoston päätöksessä 7.11.1968 on valtion virkamiesten osalta vahvistettu.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen joulukuun 10 päivänä pidetyssä kokouksessaan.

Ulkomaisia asiamiespankkeja

Pankkivaltuusmiehet päättivät kertomusvuoden aikana, että seuraavat ulkomaiset pankkilaitokset otetaan Suomen Pankin kirjeenvaihtajapankeiksi: American Express Company Inc., New York, Banque Nordique de Commerce, Pariisi, Banque Scandinave en Suisse, Geneve, Compagnie Luxembourgeoise de Banque S. A., Luxemburg, Continental Illinois National Bank & Trust Company of Chicago, Chicago, Continental Bank International, New York, Manufacturers Hanover Trust Company, Lontoo, Marine Midland Grace Trust Company of New York, New York, Midland and International Banks Limited, Lontoo, Nordfinanz-Bank, Zürich, J. Henry Schroder Wagg & Co. Ltd., Lontoo, ja The Toronto-Dominion Bank, Toronto.

Myönnetyt perhe-eläkkeet, avustukset ja hautausavut

Pankkivaltuusmiehet myönsivät kertomusvuoden aikana viisi perhe-eläkettä, kolme avustusta ja neljä hautausapua.

Johtokunta

Maaliskuun 22 päivänä tasavallan presidentti nimitti ja määräsi uuden hallituksen päämi-

nisteriksi johtokunnan puheenjohtajan Mauno Koiviston, ulkoasiainministeriksi johtokunnan jäsenen Ahti Karjalaisen ja oikeusministeriksi johtokunnan jäsenen Aarre Simosen. Tämän johdosta pankkivaltuusmiehet myönsivät kokouksessaan maaliskuun 28 päivänä johtokunnan puheenjohtajalle Koivistolle virkavapautta siksi ajaksi, jonka hänen jäsenyytensä valtioneuvostossa kestää, sekä määräsivät johtokunnan jäsenen fil. tri Reino Rossin toimimaan johtokunnan vt. puheenjohtajana pääministeri Koiviston valtioneuvoston jäsenyyden ajan. Pankkivaltuusmiehet totesivat samalla, että pankinjohtajien Karjalaisen ja Simosen, jotka olivat olleet edellisen hallituksen jäseniä, virkavapaus jatkuu aikaisemmin tehdyn päätöksen perusteella samoin kuin johtaja Heikki Valvanteelle annettu määräys toimia johtokunnan vt. jäsenenä pankinjohtaja Karjalaisen valtioneuvoston jäsenyyden ajan. Lisäksi pankkivaltuusmiehet määräsivät johtaja Jouko J. Voutilaisen johtokunnan vt. jäseneksi siksi ajaksi, jonka pankinjohtaja Rossi hoitaa johtokunnan puheenjohtajan tehtäviä.

Sen johdosta, että kesäkuun 24 päivänä annetulla lailla Suomen Pankin ohjesäännön muuttamisesta (s. 18) oli perustettu uusi johtokunnan jäsenen virka, tasavallan presidentti nimitti pankkivaltuusmiesten esityksestä heinäkuun 26 päivänä antamallaan avoimella kirjeellä tähän virkaan pankin johtajan valtiotieteen tohtori Heikki Ilmari Valvanteen elokuun 1 päivästä lukien.

Heinäkuun 23 päivänä pankkivaltuusmiehet päättivät johtokunnan puheenjohtajalle ja jäsenille maksettujen palkkojen prosenttimääräisestä korottamisesta tammikuun 1 päivästä ja kesäkuun 1 päivästä 1968 lukien.

Kokouksessaan marraskuun 12 päivänä pankkivaltuusmiehet päättivät muuttaa huhtikuun 24 päivänä 1958 vahvistamansa johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenen tehtävänjaon 1 §:n ja 3 §:n 13. kohdan väliaikaisesti johtokunnan saman marraskuun 11 päivänä lähettämässä kirjelmässä esitetyllä tavalla.

Haarakonttorien valvojat

Pankin haarakonttorien valvojina ja heidän varamiehinä ovat vuonna 1969 pankkivaltuusmiesten päätöksen nojalla seuraavat henkilöt:

Joensuun konttori: valvojat varatuomari Mauno Moilanen ja kauppias Aulis Erkki

Tahvo Aho sekä varamiehet rehtori, filosofian maisteri Aulis Olavi Waldemar Koivusalo ja lääninkamreeri, varatuomari Otto Alvar Gustaf Sorasalmi;

Jyväskylän konttori: valvojat poliisitarkastaja, varatuomari Eino Ilmari Karpio ja oikeuspormestari Aaro Tapio Häkkinen sekä varamiehet johtaja, maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti Veikko Verner Varesmaa ja lääninkamreeri, varatuomari Uno Osmo Volmari Aarnio;

Kotkan konttori: valvojat tehtaanjohtaja, yli-insinööri Mauno Sopanen ja poliisimestari Eero Johannes Kettunen sekä varamiehet oikeusneuvosmies Heikki Pajari ja varatuomari Leif Gunnar Thuresson Häggblom;

Kuopion konttori: valvojat pormestari Alvar Hjalmar Mikael Hurtt ja hovioikeudenneuvos Toimi Tulikoura sekä varamiehet agronomi Lauri Arvid Pekkarinen ja konttorinjohtaja, ekonomi Lauri Johannes Salmi;

Lahden konttori: valvojat johtaja Esko Bruno Kunnas ja oikeusneuvosmies Timo Johannes Tuori sekä varamiehet rehtori Ilmari Johannes Vartiainen ja kaupunginvouti, lainopin kandidaatti Matti Sakari Rintala;

Mikkelin konttori: valvojat rehtori Pauli Veli Vainio ja väestönsuojeluntarkastaja, varatuomari Viljo Uolevi Lehtolainen sekä varamiehet oikeusneuvosmies Jorma Kalevi Pekonen ja kaupallinen johtaja, merkonomi Erkki Heikki Nevasaari;

Oulun konttori: valvojat kaupungintaloustarkastaja, ekonomi Ville Kalevi Matturi ja lääninverotarkastaja, varatuomari Aulis Evert Virtanen sekä varamiehet kaupunginlakimies, varatuomari Erkki August Korhonen ja poliisitarkastaja, varatuomari Yrjö Kalervo Liisto;

Porin konttori: valvojat johtaja Yrjö Edvard Nurmi ja pormestari Väinö Wilhelm Hahta sekä varamiehet kunnallispuormestari Olavi Einar Koivisto ja toimitusjohtaja Heimo Kalervo Kaitila;

Rovaniemen konttori: valvojat konttoripäällikkö, ekonomi Juho Kalervo Lahtinen ja lääninasessori, varatuomari Vilho Johannes Haataja sekä varamiehet kaupunginsihteeri, varatuomari Aarne Johannes Koponen ja lääninverotarkastaja, lainopin kandidaatti Erkki Emanuel Ollila;

Tampereen konttori: valvojat oikeuspormestari Jyrki Jalo Unto Tuominen ja konsuli, toimitusjohtaja, diplomi-insinööri Lauri Veikko

Virkkunen sekä varamiehet yliopistonsihtööri, varatuomari Aunis Kasperin Kantonen ja kaupunginsihtööri, varatuomari Matti Esaias Nahkola;

Turun konttori: valvojat lääninneuvos Yrjö Hemminki Aliharmi ja maanviljelysneuvos Frans Einari Karvetti sekä varamiehet professori Auvo Armo Sääntti ja kaupunginsihtööri, varatuomari Tauno Ilmari Maijala;

Vaasan konttori: valvojat liikevaihtoverotoinaston johtaja, lainopin kandidaatti Åke Johannes Helanko ja tehtaanjohtaja Ralf-Erik Klockars sekä varamiehet lääninasessori, varatuomari Henrik Matias Palomäki ja johtaja, ekonomi Esko Olavi Antero Kaikko.

Pankkivaltuusmiehet

Pankkivaltuusmiehinä olivat kertomusvuoden alusta helmikuun 16 päivään seuraavat henkilöt:

Kokkola, Veikko Johan, kaupunginjohtaja, *Saarinen, Aarne Armas*, puolueen puheenjohtaja,

Kaasalainen, Nestori Johannes, maanviljelijä, *Junnila, Tuure Jaakko Kalervo*, filosofian tohtori, pankinjohtaja,

Paasio, Kustaa Rafael, puolueen puheenjohtaja,

Uusitalo, Eino Oskari, agrologi,

Lehto, Oiva, jaostosihtööri,

Korsbäck, Verner Valentin, maatalous- ja metsätieteiden maisteri,

Salonen, Olavi Oskar, yhteiskuntatieteiden maisteri, johtaja.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 1969.

VEIKKO KOKKOLA

Aarne Saarinen

T. Junnila

Eino Uusitalo

Ingvar S. Melin

Nestori Kaasalainen

Rafael Paasio

Oiva Lehto

Olavi Salonen

Helmikuun 16 päivänä eduskunnan valitsijamiehet valitsivat tehtävästä vapautuksen saaneen maatalous- ja metsätieteiden maisteri Verner Korsbäckin sijaan pankkivaltuusmieheksi toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi kauppatieteiden lisensiaatti *Ingvar S. Melinin*.

Edellä luetelluista kolme ensin mainittua muodostavat suppeamman valtuuston.

Puheenjohtajana toimi koko vuoden pankkivaltuusmies Kokkola ja varapuheenjohtajana pankkivaltuusmies Saarinen.

Tilintarkastajat

Pankin tilintarkastajiksi vuoden 1968 tilejä tarkastamaan valitsijamiehet valitsivat seuraavat henkilöt:

Siltanen, Sylvi Cecilia, kirjanpitäjä, hänen varamiehensä *Paasivuori, Tyyne Maria*, sosiologi;

Sinkkonen, Yrjö, kunnallisneuvos, hänen varamiehensä *Wainio, Weijo Werner*, valtiotieteen tohtori;

Kivimäki, Erkki Antero, taloudenhoitaja, hänen varamiehensä *Aitamurto, Aarno Kari Antero*, varatuomari;

Kemppainen, Jaakko Abram, varatuomari, hänen varamiehensä *Nordström, Torsten Edwin*, diplomi-insinööri;

Hykkäälä, Heikki Kalervo, toimistopäällikkö, hänen varamiehensä *Vilponiemi, Väinö Antero*, piirisihtööri.

Pertti Tammivuori

IVA5a 1969 95119

Eduskunnan

Eduskunnan pankkivaltuusmiesten
kertomus
1968

2000-07-10